Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 176. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 16-го ВЕРЕСНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 16, 1983 No. 176. VOL. XC.

ВІДБУВСЯ ХУІІІ З'ЇЗД БРАТСТВА І-ОЇ УД УНА

Ґлен Спей, Н.Й. (Р.Г.). — ХУІІІ Крайовий делегатський з'їзд Братства колишніх вояків І-ої УД УНА в ЗСА відбувся тут на оселі Українського Братського Союзу „Верховина" в суботу і неділю, 3-го і 4-го вересня ц.р. З'їзди ці Братство відбуває щодва роки, щоб на них простудіювати працю у минулому, заплянувати напрямні праці у майбутньому та вибрати нову управу на наступних два роки.

У суботу започатковано З'їзд нарадами, що ними керувала Президія у складі: Іван Скіра — голова, Роман Припхан — заступник голови та Богдан Ясінський і Олег Пришляк, секретарі. На З'їзді було 28 делегатів із 58-ма мандатами, які репрезентували дев'ять станиць, та двох уповноважених. Після дискусії над проробленою працею уступаючої Управи З'їзд висловив їй повне довір'я та перевибрав Управу на наступні два роки в такому складі: Осип Голинський — голова; А. Кобрин і П. Буняк — заступники голови; Я. Закалат і Д. Ліщинський — секретарі; А. Тимкевич — фінансовий референт.

У резолюціях також доручено новій Управі взяти активну участь у IУ Конгресі СКВУ та докласти всіх старань до успішного його переведення. На громадському відтинку, так як досі, належить докласти всіх зусиль, щоб довести до об'єднання.

Ввечері у суботу відбувся бенкет спільно із учасниками XIII З'їзду Об'єднання колишніх вояків УПА, які в цей час також відбували свої наради на оселі „Верховина". Після бенкету при звуках оркестри — Богдана Гірняка закінчено перший день З'їзду.

У неділю, 4-го вересня, учасники обох з'їздів взяли участь у Богослужбі, після якої біля символічної могили-пам'ятника відслужено Панахиду по всіх вояках УПА та І УД УНА.

Англійською мовою перевидано твір С. Мазлаха і В. Шахрая

Енн Арбор, Миш. — Мишиґенська університетська преса перевидала, переклавши на англійську мову, твір Сергія Мазлаха та Василя Шахрая, появу якого започаткував 1919 рік в Україні. Відтак цей твір було перевидано в 1974 році в Мюнхені, Західня Німеччина. Редактором теперішнього видання і автором передмови є проф. Петро Я. Потічний; вступне слово написав Майкл М. Лютер. В англійській мові твір має назву: "On the Current Situation in the Ukraine".

Про цей твір, його авторів і обставини в той час в Україні написав д-р Джеймс Е. Мейс ось що: „Шлях, який обрала большевицька партія для українізації, був довгий; він розпочався в січні 1919 року, коли Сергій Мазлах і Василь Шахрай обидва большевики з Полтави, що тоді була центром українського руху, опублікували довгу критику большевицької політики. Тезою цієї праці було: 'Україна є так само країною, як є Росія, як є Німеччина, як є Франція, як є Італія, як є Норвегія, як є Англія і т.д. Подібно до них вона не має не тільки 'право', а і бажання бути на ділі такою ж самостійною, такою ж незалежною, як і вони". Сергій Мазлах зник безслідно в 1930 роках під час „чистки" в Україні. В Шахрая зловили Денікінські військові сили і стратили його в 1919 році.

В своєму вступному слові М.М. Лютер пише, що книжка „До хвилі: що діється на Україні і з Україною" — „це крик розпачу над революцією, яка зрадила народ. Це також сповідь обидвох авторів у їх втрату віри в їхню партію — як втілення революції".

Цю книжку — в ціні 8 долярів 95 центів — можна набути, написавши на адресу: Svoboda Book Store, 30 Montgomery Street, Jersey City, N. J. 07302.

Вийшов другий збірник абсольвентів УЕВШ

Блумінгтон, Інд. (М.Б.). Ініціятивна група бувних викладачів, абсольвентів і студентів Української Економічної Високої Школи в Мюнхені (1945-1951) видали офсетом черговий збірник п.з. „Рідномовна школа на чужині", 128 стор., з серії „Біографія і спогади" ч. 2.

На зміст складаються статті св. п. проф. д-ра Ілля Витановича про суспільні ідеї та економічні відносини в Галичині на межі XIX і XX століть; інтерв'ю проф. д-ра Якова Шумелди та цінні спогади інж. Андрія Качора „Як я став студентом УЕВШ". Також згадка про св. п. Сергія Кротюка і його посмертна стаття на тему грошевої реформи в Німеччині, в 1948 році. В розділі „Бібліографія студійної документації" описано чотири дисертації абсольвентів.

З терену зацікавлені підказують, щоб третє число видати в іншім осередку, де проживають колишні випускники, наприклад, у Ню Йорку, в Чикаго, чи Філядельфії.

Після збірки всіх можливих матеріялів у пляні є опрацювання повного збірника і видання справжнім друком.

Ціна ч. 1 і 2 по 6 дол. Замовляти слід у: UEVS, 307 N. Overhill Dr., Bloomington, Ind., 47401.

СОВЄТСЬКИЙ ПІЯНІСТ ЗАЛИШИВСЯ НА ЗАХОДІ

Мадрид, Еспанія. Міністерство внутрішніх справ Еспанії поінформувало кореспондентів, що під час концертового турне по цій країні совєтської оркестри радіо і телевізії, соліст цієї оркестри, відомий в СССР і поза його кордонами піяніст Александр Торадзе відлучився від групи мистців і попросив пізніше еспанський уряд надати йому політичний азиль.

Речники уряду пізніше заявили, що 24-літньому А. Торадзе надано тимчасовий притулок в Еспанії, а його прохання про азиль розглянуть відповідні урядові інстанції.

Коли оркестра повернулася до Москви, два дні після втечі згаданого піяніста, совєтські речники не пояснили відсутности Торадзе і не бажали коментувати цієї справи. На запитання західніх кореспондентів, які вміжчасі довідалися про втечу совєтського мистця, чи совєтський уряд домагається видачі його від еспанського уряру, один з керівників радіо і телевізії відповів, що це, мовляв, справа уряду.

Виступи молодого піяніста викликали високу оцінку в музичних колах Заходу. Наприклад, після його виступу в нюйоркській Карнеґі голл один з музичних критиків писав, що А. Торадзе це потенційний кандидат на становище „другого Артура Рубінстейна". Шість років тому він здобув друге місце в контесті Ван Клайбирна.

Торадзе висловив бажання поселитись в Тексасі, ЗСА.

ЕКЗЕКУТИВА УАКРАДИ ВІДБУЛА НАРАДИ

Ню Йорк, Н. Й. (Р.Б.). — Ряд актуальних справ, зокрема підготовлення Крайової Конференції Української Американської Координаційної Ради, заплянованої і вже раніше заповідженої на суботу, 1-го жовтня ц.р. у Вашінгтоні, було предметом нарад Екзекутиви УАКРади, що відбулися тут в п'ятницю, 9-го вересня ц.р., у власній домівці, у вечірніх годинах. На порядку нарад було: відчитання протоколу з попереднього засідання 27-го червня 1983 року, звіти поодиноких діловодів, перегляд зголошень представників організацій, відділів та індивідуальних членів УАКР на Конференцію у Вашінгтоні, програма Конференції, тимчасовий статут та справи СКВУ.

Голова д-р Іван Флис повідомив у своєму звіті, що Секретаріят СКВУ доручив йому копію листа Екзекутиви УККА з датою 22-го серпня 1983 року у відповідь на листа Екзекутиви УАКР, в якому Рада прохає, щоб її визнати центральною репрезентацією всіх українсько-американських організацій, об'єднаних в цій Раді. В листі УККА, що його підписали Ігнат Білинський і інж. Евген Івашків, сказано, що УККА не визнає УАКРаду за легальну установу і вимагає від д-ра Флиса прилюдно подати в чому провід УККА нарушив статут і процедуральні постанови на XIII Конгресі.

Після відчитання цього листа УККА намічено зміст відповіді до Президії СКВУ, яку рішено вислати негайно за підписами, крім голови д-ра Флиса і секретаря Ольги Кузьмович, ще чотирьох інших членів Екзекутиви УАКРади, а саме: д-ра Богдана Шебунчака, Романа Данилюка, Івана Павленка і д-ра Романа Барановського. Далі голова подав, що процес заінкорпорування находиться в кінцевій фазі і до часу Конференції УАКРади ця установа буде зачартерована.

Потім звітували інші члени Екзекутиви. Д-р Р. Барановський поінформував про підготовку Конференції яка відбудеться 1-го жовтня ц.р. у Вашінгтоні, Д.К. в приміщеннях готелю: Twin Bridges Marriott Motel, 1333 Jefferson Davis Hwy, Crystal City, Va. Tel.:(202) 628-4200. (Готель находиться у недалекій віддалі від летовища National Airport), а не в приміщеннях Св. Софії, при 30-ій вул., як було раніше подано в пресі. Початок намічено на год. 1-шу по полудні з тим, що реєстрація почнеться дві години раніше, о год. 11-ій за оплатою 10 дол. від особи.

Р. Данилюк, фінансовий референт, подав звіт із стану каси. Д-р Б. Шебунчак поінформував про свою поїздку разом з головою д-ром Флисом до Вашінгтону на відзначення Тижня Поневолених Націй і зустріч з етнічними групами, а також з Президентом в Білому Домі. УАКРада є членом організації Фрідом Федерейшен міжнародної і дуже впливової організації, до якої належать представники майже всіх поневолених народів і одержує запрошення на всякі імпрези у Вашінгтоні через цю організацію. У цій організації УАКРада має двох представників в особах д-ра Б. Шебунчака і інж. С. Процика, які входять до її керівних органів. Через цю організацію можна дуже багато зробити для української справи.

Вплинуло багато зголошень на Крайову Конференцію у Вашінгтоні від представників організацій, відділів та індивідуальних членів.

Узгіднено програму і порядок Конференції УАКРади на 1-го жовтня ц.р. у Вашінгтоні, у якій візьмуть участь представники організацій, відділів та індивідуальні члени УАКРади. Програма включає такі точки: 1) відкриття, 2) вибір президії, 3) схвалення порядку нарад, 4) звіти Екзекутиви УАКРади, 5) запити і дискусія над звітами, 6) прийняття назви, інкорпорування і статут нової установи, 7) намічення дати і місця Конвенції і 8) закриття.

Стверджено, що багато организацій відгукнулися на заклик і вислали листи до Президії СКВУ із заявою, що не визнають провід УККА речником їхнього членства в СКВУ, чи будь-якому іншому форумі, натомість за такого свого речника вважають УАКРаду. Тому, що є ще низка організацій, які не належать до УККА, але стоять покищо осторонь УАКРади, рішено вислати до тих організацій і установ листи з проханням поінформувати Екзекутиву, чи вони вважають УККА і його провід репрезентантом їхнього членства в СКВУ та на іншому форумі.

Відмічено великий вклад УАКРади в працю Крайового Громадського Комітету для вшанування пам'яти жертв голоду в Україні в 1932-33 роках, зокрема в акціях у Вашінгтоні заплянованих на 2-го жовтня.

В оживленій дискусії було порушено і вияснено багато різних питань.

Рішено відбути чергові наради Екзекутиви УАКРади в понеділок, 26-го вересня ц.р.

Голляндський консерватист очолив Чин Єзуїтів

Рим, Італія. — У вівторок, 13-го вересня ц.р., тут обрано нового провідника Чину Єзуїтів, який відомий зі своєї сили у католицькому світі. Новим провідником є голляндець, спеціяліст у справах Близького Сходу, монах консервативних поглядів, отець Пітер Ганс Кольвенбах.

Сподіються, що цей новий 54-літній провідник зуміє злагіднити напружені відносини, які панували в останньому часі поміж цим престижевим католицьким Орденом і Папою Іваном Павлом II. Конфлікт осягнув свій вершок перед двома роками, коли Папа Іван Павло II іменував двох єзуїтів, до яких мав особливе довір'я провідниками товариства Серця Ісусового, ще перед тим, як дав дозвіл вибрати єзуїтам свого провідника цілого Чину.

Теперішній вибір відбувся тайним голосуванням в Римі, саме в часі, як Папа Іван Павло II перебував у Австрії і вислід голосування, в якому о. П. Кольвенбах отримав звичайну більшість голосів, передано Папі, який заявив, що хоча нового провідника Чину не знає, але вдоволений, що Єзуїти мають новий провід.

П. Кольвенбах прийшов на місце о. Педро Аррупе і Ґондра з народу басків в Еспанії, який зрезиґнував перед двома роками зі свого посту з приводу хвороби. Це був перший „чорний папа", як часто називають провідника Чину Єзуїтів, який не помер на своєму пості, а зрезиґнував. О. П. Аррупе був відомий зі своїх ліберальних поглядів, які викликали багато критики після Другого Ватиканського Собору в 1965 році. Це було також причиною, що Папа Іван Павло II був невдоволений таким провідником і цілим напрямом лібералізму в релігійних справах, який опанував більшість членів Чину і тому не згодився на заступлення хворого провідника о. Вінсенсом, О. Кіфі, що був раніше президентом університету Фордгам в Ню Йорку.

Теперішній новий провідник відомий із своїх консервативних поглядів у всіх релігійних питаннях, був останньо ректором Григоріянського університету в Римі.

СОВЄТСЬКИЙ УРЯД НЕ ДУМАЄ ПРО КОМПРОМІСИ

Москва. — У зовсім несподіваному потягненні в останніх п'ятьох днях тут вже відбулися дві пресові конференції, призначені для міжнародних кореспондентів, в яких високі совєтські чиновники старалися вияснити становище свого уряду до справи зістрілення південнокорейського пасажирського літака і наслідків того міжнародного інциденту.

Після пресової конференції в п'ятницю, 9-го вересня ц.р., на якій вияснення подав маршал Ніколай В. Огарков, стверджуючи, що лет корейського літака ч. 7 це продумана місія американської розвідки, у вівторок, 13-го вересня ц.р., промовляв на другій пресовій конференції заступник міністра закордонних справ Ґеорґій Корнієнко. Він заявив ясно і недвозначно що становище його уряду до розмов про роззброєння в Женеві залишається не зміненим. Він відкинув можливість прийняти компромісову пропозицію ЗСА щодо нуклеарної зброї Великої Британії і Франції. Він теж заявив, що частинне розміщення ракет типу Першінг-2 в Європі, не може бути прийняте совєтським урядом ніяким договором.

Дослівно Корнієнко сказав: „Ми уважаємо, що нуклеарна система Великої Британії і Франції мусить бути включена в загальне число ракет далекого засягу НАТО. Досі їх в цю систему не включали".

СССР ДЕМОНСТРУЄ СВОЮ МІЛІТАРНУ СИЛУ

Токіо, Японія. — Пресове агентство Юнайтед Пресс Інтернешенел інформує, що Совєтський Союз цілком не присмирнів після зістрілення південнокорейського пасажирського літака і обурення вільного світу з цього приводу, а радше, навпаки демонструє свою мілітарну силу в Японському морі. На місці зістріленого літака 13 днів тому, появились совєтські воєнні кораблі і реактивні бомбовики, які влаштували у віддаленій на 286 миль від японської території морській зоні військові маневри без жадного попередження Японії чи сусідніх країн.

Два совєтські бомбовики і два розвідчі літаки наблизились на заборонену до Японії віддаль і летіли аж до часу поки напроти них не вилетіли японські джетові літаки. Японські чинники пізніше заявили, що совєтські кораблі і літаки вживали у маневрах правдиву зброю.

Московський мілітарний „шов" наступив таки зараз після прийняття резолюції в Раді Безпеки ОН, якою більшість членів Ради засудили варварський вчинок СССР, не зважаючи на совєтське вето, яке було передбачене вже раніше державами-членами Ради Безпеки.

Політичні спостерігачі і коментатори кажуть, що Москва байдуже поставилася до відплатних, обмежених до речі, акцій за зістрілення пасажирського літака і до рішення Асоціяції західніх пілотів, які відмовилися від полетів до Совєтського Союзу. Летунські лінії держав східнього блоку і західні — Швайцарія, Австрія і Франція — продовжують обслуговувати пасажирів, які ідуть до Москви чи на Захід із СССР. На досить гостру заяву Папи Івана Павла II на випадок з літаком Москва покищо не зареаґувала, хоч такої реакції слід сподіватися, кажуть західні аналітики.

У СВІТІ

МІСЦЕВІ ВИБОРИ, які відбулися в Норвегії мали найменшу кількість голосуючих від часу Другої світової війни, бо тільки 67,6 відсотка управнених до голосування використало свої права. У висліді виборів консервативна партія, що досі була найсильнішою та її членом є прем'єр-міністер Кааре Вілльох, втратила голоси на користь лівої соціялістичної партії, яка здобула найбільше голосів.

НОВИЙ ПРОВІДНИК Ґватемалі ґенерал Оскар Мехія Вікторес відмовився вести переговори зі злочинцями, які пірвали в суботу, 10-го вересня ц.р., його сестру. Він заявив, що не піде на ніякі уступки із терористами-викрадачами, хоча досі ні одна політична група не признається до того пірвання.

В БЕЛЬГІЇ РОЗПОЧАТИЙ залізничними робітниками страйк поширився на інші засоби комунікації та на пошту і тим у вівторок, 13-го вересня ц.р. спаралізував цілу країну. Досі страйкує вже 900,000 робітників, а вулиці Брюсселю так заповнені автами, що не можна ніде протиснутися.

ЮРІЙ АНДРОПОВ, стараючись дати більше сили чиновникам КҐБ, іменував тепер двох із них заступниками міністра внутрішніх справ. Василій Лежепоков, заступник голови КҐБ, і Кіріл Б. Вострікoв, вищий урядник КҐБ, отримали іменування на заступників міністра внутрішніх справ.

В МІЛЯНІ ПОЛІЦІЯ арештувала трьох терористів правих поглядів, яких вже давно пошукувала. Усі три є членами правої революційної групи, яка виконала в 1981 році напад на залізничну станцію в Больонії, в якому згинуло 85 осіб.

КРАЇНИ В ПІВДЕННІЙ Африці, які свого часу рішили не допускати чужинецьких кореспондентів, цього не придержуються за вийнятком Зімбабве і Анголі. В Анголі практично не допускають чужинецьких журналістів вже від 1975 року. Тепер однак президент Зімбабве Кеннет Д. Каунда заявив, що спільним рішенням його уряду чужинецькі журналісти не можуть користуватися в його державі свободою рухів та взагалі туди приїздити. Уряд Зімбабве повідомив, що кожна вістка про будь-яку терористичну акцію на терені цієї країни, як теж вістки про державні потягнення для оборони перед тероризмом, є однозначні із кримінальним злочином, за який каратимуть ув'язненням до двох років.

ПРЕДСТАВНИК УРЯДУ Нікараґуа закидає публічно урядові ЗСА, що члени Сі-Ай-Ей допомагають терористам нищити сандіністів. Причину до того закиду дав пред'явлений ним факт, що минулого тижня шість літаків бомбили стратеґічні місця та летовище в Нікараґуа.

ЮРІЙ ЛЮБІМОВ, совєтський театральний режисер, який того місяця поставив на сцені театру в Лондоні з великим успіхом п'єсу Достоєвського „Злочин і кара", повідомив тепер в часі інтерв'ю з представником радіостанції Бі-Бі-Сі, що він має труднощі із амбасадою СССР, яка заборонила йому висловлювати будь-які критичні завваги про різниці поглядів на театральні теми в його країні. Причиною того є факт, що Ю. Любімов стягнув на себе невдоволення совєтського уряду за те, що в його продукції „Злочину і кари" в Лондоні він не представив, як це досі бувало, Разкольнікова, як жертви корупційного царату, а радше як морального деґенерата.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ ЗАСУДИЛА МОСКВУ ЗА ЗЛОЧИН

Вашінґтон. — Палата Репрезентантів З'єднаних Стейтів Америки одноголосно засудила Совєтський Союз за нелюдяний злочин зістрілення південнокорейського пасажирського літака, який, збившись з визначеного шляху, опинився на совєтській чи совєтами контрольованій території. Злочин виконали совєтські військові летуни, яких Москва мала навіть сміливість показати на телевізійних екранах, очевидно з наказу прав доподібно найвищого командування, а може навіть за відомом теперішнього лідера і колишнього верховного КҐБіста Юрія Андропова, який, як кажуть закордонні кореспонденти, грає ролю великого „миролюбця".

В катастрофі, як відомо, загинуло 269 осіб — 240 пасажирів і 29 осіб залоги, в тому числі 61 американських громадян, між ними один член Палати Репрезентантів, як також громадяни інших країн.

Резолюція Конгресу закликає уряд СССР вияснити світові чому був зістрілений цивільний пасажирський літак 1-го вересня ц.р., і якими мотивами керувалося совєтське командування, даючи наказ виконати цей потрясаючий людство злочин. Крім того Палата Репрезентантів домагається, щоб Совєтський Союз заплатив усі репараційні кошти для південнокорейської компанії і родин потерпілих. „Принаймні це, що ми можемо домагатися для улегшення болю тим, що втратили у цій катастрофі своїх найближчих", — заявив на форумі Конґресу конґресмен Клемент Заблоцкі, демократ з Висконсину, голова комісії міжнародних справ в Палаті Репрезентантів.

У прийнятій резолюції конґресмени гостро засуджують СССР не тільки за зістрілення літака, але і за їхню провокаційну поведінку після цього акту, тобто застрашування вільного світу, що вони готові повторити це варварство кожної хвилини. Конґресмен Сем Б. Голл, демократ з Тексасу гостро заявив: „Ви можете їх влягнути в яку хочете одежу, показати на телевізійних екранах, але не забувайте про факт, що ви маєте до діла з вбивцями і порушниками всякого міжнародного права".

Один за одним конґресмени домагалися від президента Роналда Реґена поширення відплатних санкцій і гострішого покарання СССР за доконаний злочин. Конґресмен Джек Кемп, републіканець з Ню Йорку пропонував, щоб ЗСА викинули з Америки стільки совєтських дипломатів, скільки загинуло американських громадян під час цього злочинного акту.

Лідери Сенату приймуть мабуть подібну резолюцію. Припізнення в Сенаті наступило з причини п'ятигодинного вшанування покійного сенатора Генрі Джексона, демократа із стейту Вашінґтон.

В АМЕРИЦІ

СОВЄТСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ корабель, який був заякорений в каліфорнійському порті і очікував на виладування привезених ним товарів, зокрема совєтської „Водки", і сталевих підпор, мусів відплисти з вантажем, бо портові робітники категорично відмовились від розладування совєтських кораблів після зістрілення совєтськими джетами південнокорейського пасажирського літака і загибелі кількадесятьох американських громадян. 290-футовий совєтський корабель „Новокуйбишевск" відплив з порту, але так ніхто і не довідався куди він взяв курс. Прибережна сторожа ЗСА, яка стерегла корабель після того як невідомі осібняки погрожували підкладенням бомби, випровадила совєтського „гостя" у відкрите море.

СЕНАТ НЕВЕЛИКОЮ більшістю голосів прийняв контроверсійний і довго дискутований на форумі обидвох палат Конгресу законопроєкт, який уповноважнює Уряд президента Роналда Реґена розпочати передачі еспанською мовою призначені для Куби й інших латиноамериканських країн. „Радіо Марті" — так офіційно називатиметься нова радіостанція на Фльориді — розпічне свої передачі після того, як у Маратоні на Фльориді будуть остаточно викінчені приміщення. Щоб не продовжувати довгих і безплідних дебат про ці передачі, які, до речі, Куба заглушуватиме, як про це вже повідомили кубинські офіційні чинники, сенатори досягнули порозуміння поза Сенатом у приватних розмовах.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН, зустрінувшись у Вашінґтоні з прем'єр-міністром Робертом Мугабе, висловив своє незадоволення поставою Зімбабве на форумі Ради Безпеки Об'єднаних Націй, делегат якої стримався від голосування під час прийнятя резолюції засуджуючої випадок зістрілення совєтськими джетовими літаками південнокорейського пасажирського літака у якому загинуло 269 осіб. Р. Мугабе натомість висловив свій жаль на адресу ЗСА, які активно не підтримують проголошення незалежности для Намібії поки з Анголі не будуть виведені всі кубинські військові частини. Не зважаючи на хвилеві непорозуміння, ЗСА будуть співпрацювати з Зімбабве і підтримуватимуть слабеньку економіку згаданої держави. На протязі три і пів річного існування, Зімбабве отримала 223 мільйони американської економічної допомоги.

СЕНАТОР ДЖАН ҐЛЕН, один із сімох кандидатів на президента з Демократичної партії, отримав 432 голоси на конвенції Демократичної партії в Ню Джерзі, а колишній віцепрезидент Волтерс Мондейл, який також є кандидатом на президента, дістав 317 голосів. Нюджерзькі демократи висловили своє незадоволення з багатьох кандидатур і критикували вже зголошених кандидатів за малу активність та брак нових ідей, які могли б протиставитися політиці республіканської Адміністрації.

У наступному числі Українського Тижневика:

In The Weekly, September 18:

- Details on Great Famine Memorial Week — schedule of events.
- Little Rostyk Cylupa recuperates from reconstructive surgery on his crippled hand.
- Babi Yar Park to be dedicated in Denver on October 2.
- St. Basil's Seminary in Stamford, Conn., marks its 50th anniversary.
- Part II of Dr. Myron B. Kuropas's article on Svoboda and the making of the Ukrainian American.
- Part II of Marco Carynnyk's article on the Great Famine and The New York Times.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Чи прозріння американського ліберала?

У виданні „Ню Йорк Таймсу", за 7-ме вересня 1983 року, появилася стаття Роберта Л. Бернстіна під наголовком „Потьомкін, Стиль '83", що відноситься до виставки книжок, що їх влаштовує советський уряд щодва роки. Р. Бернстейн є головою відомої видавничої спілки „Рандон Гавз" та в минулому він часто відвідував ці виставки в Москві. Раз трапилося таке, що советські цензори відкинули ряд книжок,друкованих в Америці, між ними також книжку д-ра М. Куропася про українців в Америці.

Нам невідомо, чи Р. Берстін знав про ці советські „цензорські привілеї" у відношенні до американський книжкових експонатів, але тому, що він був одним з американських організаторів московської виставки, він напевно про це мусів знати. Нам також невідомо, чи Р. Бернстейн протестував проти цього тоталітарного нахабства Москви чи ні, але знаємо що він погодився на цю варварську елімінацію небажаних Москві американських книжок.

Сьогодні Р. Бернстін пише, що „не улягає сумніву, що в шістьох роках СССР доказав, що тоталітарна держава не може зорганізувати леґітимної міжнародної книжкової виставки".

Він далі пише, що виставка книжок в Москві „є безплідною 'культурною' подією. Їй бракує динамічної виміни ідей, що є основою життя у світі книжок..."

Він теж згадує, що під час першої виставки в 1977 році відомий американський видавець Вінтроп Нолтон (голова видавничої фірми „Гарпер енд Ров") влаштував бенкет в Москві для американських видавців і авторів, на який прибули такі відомі російські письменники як Лев Копелев, Раїса Орлова, Васілій Аксьонов, Ґеорґій Владімов і Владімір Войновіч та інші. Всі вони, за вийнятком Копелева і Войновіча, які живуть тепер поза межами СССР, є за ґратами або в концтаборах і „психушках".

Згаданий американський автор наводить ряд прикладів про трактування письменників у СССР советським урядом, згадуючи такі імена як Андрей Сахаров, Серґей Батоврін, Анатоль Шаранський, Юрій Орлов і Анатоль Марченко.

На жаль, Р. Бернстін не згадує — чи не знав або не хотів згадати ряду українських письменників, поетів і журналістів, які становлять найчисленнішу групу серед репресованих політичних в'язнів у Совєтському Союзі, хоча б Микола Руденка, В'ячеслава Чорновола, Євгена Сверстюка, Юрія Базя, Лева Лук'яненка, Степана Сапеляка, Йосифа Терелю й інших, які є визначними українськими культурними діячами. Вони не тільки борються проти жорстокого тоталітарного режиму Москви, але є оборонцями української мови й культури, які Москва намагається зрусифікувати.

Росіяни, хоча вони і є жертвами режиму, не мають жадної проблеми на полі оборони рідної мови, бо російсько комуно-московський режим не тільки що не переслідує російської мови, а навпаки, накидає навчання російської мови неросійським народам для їхньої русифікації і асиміляції.

Цього аспекту репресій проти українців автор не згадує у своїй критиці советського уряду, що може бути зумисним трюком або прямо незнанням ситуації у Совєтському Союзі.

Вкінці читач може бути дещо здезорієнтованим згадкою Р. Берстіна, що советський уряд відмовив йому візи до СССР на книжкову виставку цього року в Москві. Дехто може думати, що його критика була спричинена радше цією відмовою ніж його переконанням, що Советський Союз є ворогом вільного слова вільної літератури взагалі.

В. Левенець

ПРОВОКАЦІЇ ЗАХОДУ ЧИ СОВЄТСЬКЕ ВАРВАРСТВО?

Хто мав нагоду спостерігати на телевізійних екранах зустріч представників двох великодержав — З'єднаних Стейтів Америки і Совєтського Союзу, що їх репрезентували державний секретар Джордж Шулц і міністер закордонних справ Андрей Ґромико, напевно спостеріг типову для тиранів і диктаторів позу совєтського речника і визивний тон його офіційної заяви та гнівну поставу західнього представника, який приїхав до Мадриду не так з нагоди підписання кінцевого акту конференції для европейської безпеки і співробітництва, як для того, щоб особисто запротестувати проти чергового комуно-московського варварства, яке проявилося у зістрілені південнокорейського пасажирського літака у якому, як відомо, загинуло 269 осіб.

Долучуючись до „хору" інших совєтських лідерів, міністер А. Ґромико навіть не пошанував свого становища, а повторив все те, що вже раніше сказали кореспонденти пресового агентства ТАСС, коментатори в „Правді" й інших совєтських газет кажучи, що випадок з літаком використовують для своїх політичних цілей „певні круги на Заході, зокрема в ЗСА,для поглиблення міжнародної кризи і загострення ситуації між Америкою і ССCP.

Очевидно, Ґромико, дотримуючись ґенеральних напрямних Політбюра, також ні словом не згадав і не признався до совєтського повітряного варварства, прецеденту якого тяжко шукати в історії останніх десятиріч. „Совєтська територія, а зокрема прикордонні полоси СССР, є закриті для міжнародних полетів і тому уряд Совєтського Союзу знищуватиме всякі намагання шпигунства і порушення територіяльної інтегральности СССР".

Колись такі „глибокі і щирі" вияснення зі сторони Совєтського Союзу сприймалися мовчанкою, або в кращому випадку чисто формальним словним протестом, який не мав жадного практичного значення. Сьогодні західні спільноти, зрозумівши дещо глибше суть комуно-московського імперіялізму, реагують скоріше, гостріше, а щонайголовніше — відчутно для кремлівських диктаторів і їхньої економії, яка, не зважаючи на андроповські „реформи" і підстібування робітників режимним батогом, все ще відстає на 61-му році існування комуністичної системи в Росії і численних поневолених нею країнах.

Державний секретар Дж. Шулц, відповідаючи Ґромикові на його трафаретну заяву, відкрив у короткому слові справжнє варварське обличчя СССР і його лідерів. Він заявив, що охоронці засекречених совєтських прикордонних полос не то, що не каються за доконаний ними злочин, але готові його завтра повторити, бо в них немає жадного відчуття до людської трагедії, яка наступила після зістрілення пасажирського літака з цивільними людьми на покладі.

Чого боронять і що охороняють совєтські імперіялісти на Сахаліні і Камчатці? Згідно з думкою західніх військових спеціялістів,острів Сахалін і получений з ним півострів Камчатка займають ключове положення в системі совєтської оборони на Далекому Сході і являються одною з більших воєнно-морських, повітряних і ракетних баз. Дрю Мідлтон, військовий коментатор щоденика „Ню Йорк Таймс", покликаючись на американські і японські достовірні джерела та звідомлення західніх військових розвідчих центрів пише, що в останніх двох роках на Сахаліні була помітна пожвавлена активність стаціонованих там совєтських військових гарнізонів та зміцнення військової присутности на захоплених Совєтським Союзом під час Другої світової війни японських Курильських островах. На одному з островів Ітуруп, розположеного всього на 150 миль від японського острова Гоккаідо, Москва розмістила найновіші совєтські реактивні бомбардувальники типу „МІҐ-23".

Закордонні військові спостерігачі кажуть, що там же оперують нуклеарні совєтські підводні човни, розміщені найновішого типу ракети середнього і далекого засягу, збільшено число морської піхоти. В цьому районі совєти розбудували, або побудували нові чотири морські бази: на совєтському материку у Владивостоці, у північній частині Сахаліну Корсакові і Петропавловську на Камчатці. Камчатку пристосовано також для вистрілу міжконтинентальних нуклеарних ракет, число яких також значно збільшили. Недавно головне командування совєтських збройних сил наказало перекинути в цей район світу більшу кількість підводних човнів різного типу, включно до човнів з нуклеарною погінною силою.

Американські військові знавці і речники Пентагону не виключають отже, що поява південнокорейського пасажирського літака в цьому строго засекреченому місці Совєтського Союзу, гнізді у якому „вигрівається" евентуальний напад на Японію, а у випадку погіршення відносин також на Китайську Народну Республіку, перестрашило на смерть совєтський генералітет, який вирішив „усунути" риск і затерти усі сліди по ньому. Заінстальовані на Сахаліні воєнні споруди мабуть,такі важливі для комуно-московської імперії, що її найвищі чинники рішилися на злочин і, очевидно, на втрату престижу СССР, який вони дипломатичними колами тепер будуть „вилизувати", щоб тільки Боже

(Закінчення на ст. 4)

Не будьмо байдужими!

„Той проклятий буде, хто 33-й рік забуде" (народне прислів'я)

Ми не сміємо забути і простити ворогові голодоморного злочину 1932-33 років; акція вшанування жертв голоду і осуд злочину Москви повинні бути всебічні і довготривалі, починаючи від релігійних відправ, маніфестацій, листівок, статтей, виступів політичних діячів і кінчаючи найголовнішим — виданням поважних друкованих праць та утривалення різної голодоморної документації: фільмів, архіву, картотеки і т. д., що її пропонує зробити Український Гарвард.

Можна мати різний погляд і в залежності від можливостей по-різному відзначати лихоліття в Україні цих горезвісних років, але не можна залишатись байдужими тоді, коли потрібно взяти участь в акції осуду злочинів червоної Москви.

Ми осуджуємо звироднілих злочинців, які на могилах замордованих у Вінниці влаштували місце для танців. А чи не нагадується нам трохи подібна подія, коли влаштовуються забави з танцями в той час, як закликають взяти участь у Вашінґтоні, щоб осудити перед світом совєтських злочинців? Та взагалі, чи належить в цьому році влаштовувати забави з танцями?.

Ми нарікаємо, що світ був і є байдужий до наших благань, але вина у значній мірі в нас самих, в нашій байдужості, в ганебному прислів'ї: „Моя хата скраю, я нічого не знаю". Покажімо нашу волелюбність не на словах, а на ділі. „Не нарікай, що в нас нема держави. „Скажи, що ти зробив для справи?" — писав Франко. Не покладаймось, що хтось зробить за нас. Думай так, ніби на тобі мільйонів стан стоїть і за долю мільйонів мусиш дати ти одвіт (І. Франко). Шануймо не словами, а ділом великих національних провідників: Шевченка, Франка і інших, та тисячі, що сьогодні їх морять у комуно-московських тюрмах і концтаборах.

Щоб привернути увагу і зрозуміння американського народу і його політичного проводу — ми повинні масово взяти участь у маніфестації та інших міроприємствах у Вашінґтоні 2-го жовтня 1983 року. Покажімо свою національну зрілість, що першочерговими є не реґіональні справи, а загальнонаціональне завдання.

Ілля Демиденко

Рочестер, Н. Й.

Іванна Савицька

А ватра далі горить...

Перегортаючи сторінки варшавської газети „Наше Слово", не можна надивуватись отій вітальності нашої лемківської молоді, отій наснazі, й бажанні проявити себе, не бути гіршими від інших молодечих ансамблів.

Знімка за знімкою, і ви впізнаєте оту талановиту молодь, яка співає, танцює, ставить п'єски, розважає людей гумором на різних-презірних конкурсах, от, як останньо — у Сопотах.

Та сама молодь у навчальному році вивчає українську мову, влаштовує свята-концерти, мандрує літом по горах, шукає рідного кореня.

Обставини для праці покращали, і коли добра воля, можна побороти відстань, невигоди і труд.

І ось, у одному листі, що недавно прийшов, читаю такі слова:

„Все, що нам треба тепер, то приміщення для нашої численної молоді. Нам треба кляс на навчання, залі на проби хору, мешкання для священика, домівки для культурної праці, все решта зробимо самі, бо люди є і охота до „культурних проявів ще не завмерла"..

Отож ватра далі горить. Киньте будь-ласка по гілочці до тієї негаснучої ватри. Хоч би по малесенькій гілочці, але всі, хто родився на Лемківській землі, хто там зростав, вчителював, проповідував, сіяв освіту. Хай не гасне оця Свят-Іванська Собітка, що наповняє теплом і світлом опустілі лемківські оселі.

Організація Оборони Лемківщини перевидасть збірку на культурно-освітні цілі. Пожертви проситься слати на адресу: Self-Reliance, 108 - 2-nd Ave., New York, N. Y. 10003, збіркове конто ч. 10954.

Олександер Татомир

ПАПА ІНОКЕНТІЙ XI І КОЗАЦЬКА УКРАЇНА

З нагоди 300-річчя славетної перемоги над турецькою навалою під Віднем, що її саме тепер святочно відзначує Австрія, а теж і наша українська спільнота у вільному світі, робимо основніший огляд віденської кампанії та тогочасних політичних умовин в 1683-84 роках.

У світлі найновіших достовірних джерел, зокрема в папських архівах, уже немає сумніву, що вирішним чинником у розгромі турків і татар був далекозорий Папа Інокентій XI і козаки. Про козацьку армію, 8-го вересня, 1683 року, писав краківський нунцій як про найкращу піхоту, що її можна виставити проти турків. 12-го вересня 1683 року Відень був врятований, а турецька армія розбита й гнана Мадярщиною у завзятих боях, що в них козаки брали першорядну участь, головно під Парканами та в здобутті Стригому на Мадярщині. Водночас наступ на білгородських татар, інвазія запорожців на Крим й офензива 20,000-ої козацької армії проти турецьких військ в Україні. Ці акції мали за ціль відтягнути головні мусулманські сили від Відня і серед безнастанних боїв послабити боєздатність турків і татар.

Велике побоєвище тягнулося від Східньої України через Чорне море, Балкани, Угорщину та Австрію. Відень був тільки виднішим місцем мусулманської агресії. Одинокі козаки брали участь у всіх боях на цьому великому просторі та їхня кількість, бойовий досвід й ударна сила були вирішними чинниками перемоги під Віднем і дальших успішних змагань до лютого 1684 року. Відтоді Османська імперія почала хилитися до упадку.

Щоб краще зрозуміти причини цієї великої перемоги християнства над ісламом пригляньмося ближче тодішній політичній ситуації.

Папа Інокентій XI

У 1676 році став Папою Інокентій XI — відомий оборонець Католицької Церкви. Його релігійна діяльність сягала до українських земель в часі т. зв. „Руїни", коли заходами Польщі та Московщини поділено Україну на Правобережну і Лівобережну й де постійно відбувалися інтервенції згаданих потуг, до яких прилучилася ще й Туреччина. Турецький султан Магомет IV мав широкі пляни у відношенні до Східньої та Південної Европи. Вже в 1970-их роках вибрав українські землі як вихідну базу для реалізації своїх імперіялістичних плянів. Наміряв створити князівство України з Юрасем Хмельницьким у проводі під турецьким протекторатом.

В обличчі наростаючої турецької загрози видано в Римі, за апробатою Апостольської Столиці у 1678 році географічну карту Східньої Европи з Україною від Перемишля до Дону під назвою „Козацькі землі". Це було ознакою великого зацікавлення Україною тодішніх політиків і дипломатів, зокрема Ватикан основував на цій карті свою релігійну та політичну діяльність. На доручення Папи за подіями в Україні пильно слідкували нунції з Відня і Варшави. Зараз після інтронізації Інокентій XI рішуче став в обороні Української Католицької Церкви під Польщею. На те вказують його численні листи до короля Яна Собеського, його дружини та до понад 20 високих державних урядовців. З того часу український католицизм почав енерґійну офензиву. Вкоротці приєднано до Унії Львівське єпископство, а згодом й Перемиське єпископство.

Князь Юрій Хмельницький

У 1677 році папський нунцій повідомив, що Юрій Хмельницький проголосив себе „князем Малої Сарматії, або Русі, або Роксолянії" під протекторатом Туреччини, яка обіцяла українцям широку автономію, релігійну свободу й толеранцію. Турки, щоб перевести цей плян у життя, почали воєнні операції на Україні.

Натомість отаман Сірко зорганізував козаків проти турків і Криму. Европа уважно стежила за подіями на українських землях. Тоді стали загальновідомі важливіші українські міста, визначніші провідники тощо. Цілий 1678 рік був переповнений вістками з України. 1679 рік був свідком численних прикладів козацької відваги в боротьбі з турками в Україні. На наших землях проходили великі побоєвища різних сил, а перш усього християнських і турецьких. Европа оцінила бойовий хист українського козацтва і два роки пізніше Папа доручив формувати українську козацьку армію для оборони християнства.

Агресивні пляни Магомета IV затривожили Европу. Зближалася конфронтація двох світів християнського й мусулманського, очолених Інокентієм XI і Магометом IV. Дипломатія Ватикану знала про значення українського народу й про політичне і стратегічне значення українських земель, тому бажала вжити козацтво по своєму боці, створити з нього папську армію для оборони Европи. З одного мільйона фльоринів, зібраних на оборонні цілі, призначено аж 600.000

(Закінчення на стор. 3)

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР Джордж Шулц заявив на переслухуванні в Сенаті, що Уряд ЗСА опублікував усі інформації, які були в його посіданні про зістрілення советськими джетовими літаками південнокорейського пасажирського літака, на покладі якого знаходились крім корейців також громадяни ЗСА, Канади, Японії та інших країн. Він висловив вдовлення при тому резолюцією Ради Безпеки ОН, яка хоч і не засуджує безпосередньо Совєтський Союз за доконаний ним злочин, але нап'ятновує такі і подібні акти, які значно погіршують відносини між державами. Шулц склав свою заяву у відповідь на запитання сен. Беннета Джанстона, демократа із Луїзіяни.

РЕСПУБЛІКАНСЬКИЙ КРАЙОВИЙ комітет плянує витратити більше фондів на здобуття голосів еспаномовних американців у президентських виборах в 1984 році. Голова згаданого Комітету Френк Фаренкопф заявив кореспондентам, що приблизно один мільйон долярів буде витрачено на цю ціль. В 1980 році республіканці здобули тільки 30 відсотків еспаномовних виборців.

ОДИНАДЦЯТЬ РОКІВ НЕВОЛІ ЗА ОДИН ПРИВАТНИЙ ЛИСТ

(До справи сільського вчителя Дмитра Мазура)

I.

На Заході опубліковано в перекладі на російську мову лист Ольги Захарівни Мазур до генерального секретаря Французької комуністичної партії Ж. Марше про сина Дмитра, якого в грудні 1980 року засудили до шести років таборів суворого режиму і п'яти років заслання (ст. 62 ч. І КК УРСР). О.З. Мазур розповідає, як слідство й суд фальсифікували справу її сина: про залякування свідків, про фальшування показів, а також про те, що один з двох інкримінованих Д. Мазурові документів („Замість останнього слова") взагалі не був вилучений у нього.

Д. Мазур відбуває ув'язнення в Мордовському концтаборі ЖХ — 385/3—5. У 1981 році він разом з іншими українськими політв'язнями Миколою Руденком, Миколою Крайником і Юрієм Бадзьом підтримав звернення В. Осіпова, їхнього співв'язня, „На захист Міжнародної амнестії та в'язнів сумління".

Пропонуємо доданий до листа Ольги Мазур текст вироку Дмитра Мазура в зворотному перекладі на українську мову.

„ВИРОК

Іменем УРСР, 1980 року, грудня, 5 дня. Судова колегія в кримінальних справах Житомирського обласного суду в складі головуючого Білецького С. М., народних засідателів Поліщука А. С., Хотяного Р. І., з участю Явтушенка С. П., адвоката Лисицького Є. Л.,розглянула у відкритому судовому засіданні в м. Житомирі справу Мазура Дмитра Дмитровича, 5. XI. 1939 р. нар., українця, безпартійного, з вищою освітою, самітного, військовообов'язаного, жителя села Гута Логанівська Малинського району, Житомирської області, колгоспника колгоспу „Пам'ять Ілліча", не судженого, звинуваченого в скоєнні злочину, предбаченого ст. 62 ч. І КК УРСР, — установила:

Підсудний Мазур Д. Д. на ґрунті ворожого ставлення до радянського ладу і націоналістичних прагнень протягом 1965-80 рр. займався антирадянською агітацією і пропагандою, зумисне розповсюджував антирадянські ідеї і погляди, які за своїм змістом були спрямовані на підрив і послаблення радянської влади. З цією метою систематично розповсюджував наклепницькі вигадки, які ганьблять радянський державний і суспільний лад, написав (виготовив) і зберігав злісний антирадянський документ 'замість останнього слова'. Злочин скоєно за таких обставин:

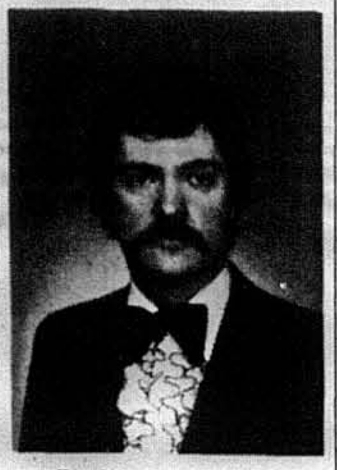
1. Під час навчання в Житомирському педінституті в 1965-66 рр. Мазур на практичних заняттях у своїх виступах не раз стверджував, що в Радянському Союзі не розв'язано національного питання, що Україна в складі СРСР не має сприятливих умов для розвитку, говорив про доцільність відокремлення її зі складу СРСР. Влітку 1966 р. такі самі погляди про невигідне становище України в складі СРСР і доцільність її відокремлення від нього Мазур висловлював свідкові Никончукові І. В. під час експедиційної поїздки групи студентів педінституту в Ровенській області. В 1967 р. на семінарських заняттях у педінституті Мазур стверджував, що в Радянському Союзі насильно провадять до об'єднання націй, русифікацію, проповідував доцільність виходу України зі складу СРСР. У судовому засіданні Мазур пояснив, що в період навчання в педінституті він однобічно оцінював розв'язання національного питання в Радянському Союзі та обмеження української мови і культури. Винним себе не визнав. Судова колегія критично ставиться до показів Мазура в частині заперечення своєї провини, оскільки вказані епізоди звинувачення підтверджуються показами свідків Пивоварського і Тарнавської про те, що вони особисто чули, як Мазур у 1965-66 рр. на практичних заняттях у педінституті говорив про нерозв'язаність національного питання в нашій країні і невигідне становище (економічне) України в складі СРСР, доцільність її відокремлення з його складу. Свідок Никончук підтвердив, що в експедиційній поїздці в Ровенській області влітку 1966 р. Мазур у його присутності стверджував, що з України вивозять багато матеріяльних цінностей, вона була б економічно сильнішою, якби стала самостійною державою. Ці обставини підтвердив свідок Плугар, свідки Деменко, Севрук і Радчук-Павленко, пояснив, що на семінарських заняттях в інституті Мазур говорив про неіснування в СРСР об'єднання націй і русифікацію.

2. Від вересня 1967 р. до березня 1969 р. Мазур викладав у восьмирічній школі села Рясне Ємільчинського району Житомирської області, де систематично займався антирадянською агітацією і пропагандою. Восени 1967 р. в школі в присутності багатьох учителів Мазур повідомив, нібито справжня революція в нашій країні відбулася в лютому 1917 р., а в жовтні того ж року большевики здійснили тільки державний переворот. Тоді ж в учительській кімнаті школи в присутності вчителів Мазур стверджував, що в нашій країні немає демократії, свободи дій для молоді і пригнічення її. Влітку 1968 р. в сільському клюбі, після виступу лектора на атеїстичну тему, Мазур у присутності аудиторії односельців заявив про відсутність у Радянському Союзі свободи сумління та гноблення віруючих. Восени 1968 р. в учительській кімнаті в присутності вчителів Мазур назвав інтернаціональну допомогу, яку подали Чехословаччині держави-учасники Варшавського договору, інтервенцією і окупацією. У вересні 1968 р. на уроці української літератури у 8-му класі Мазур говорив учням, що возз'єднання України в XVII сторіччі було неґативним явищем; якби цього не сталося, то Україна була б вільною. У цьому ж таки році в учительській кімнаті школи в присутності вчителів стверджував, що в 1933 р. в нашій країні виник лютий голод внаслідок колективізації сільського господарства. У цьому ж таки році в учительській кімнаті серед учителів Мазур стверджував, що в Радянському Союзі неправильно розв'язано національне питання, і якби Україна була самостійною державою, то українці самі визначили б свою долю. На початку грудня 1968 р. в школі серед учителів Мазур говорив, що Радянська Конституція буцім то не дає громадянам жодних прав і нічого їм не гарантує. У судовому засіданні Мазур пояснив, що фразу про обмеження свободи сумління було висловлено під час виступу на захист слухача духовної семінарії, на адресу якого лектор сказав щось неприхильне. Введення військ до Чехословаччини назвав окупацією, повторивши оцінку цієї країни ревізіоністською пресою, яку він тоді читав. Про возз'єднання України з Росією в XVII ст. і про лютий голод у 1933 р. повторив чужі висловлювання. Провину заперечував.

(Продовження буде)

Закінчив медичну школу

Юніон, Н. Дж.—У місцевому шпиталі Меморіял Дженерал проходить тепер обов'язкову для всіх молодих лікарів шпитальну практику д-р Микола Бродин, який закінчив Університет здоровельних наук-коледж Остеопатичної медицини у Кензас Ситі, Міссурі.

Д-р Микола Бродин

Д-р М. Бродин, син Богдана і Ольги Бродинів, народився та виростав у Ню Йорку. Університетське навчання закінчив у Нюйоркському університеті дипломом бакалавра з біології. Під час студій у Нюйоркському університеті був активним в Українській Студентській Громаді. Опісля студіював в Лонг-Айленд університеті у ділянці медичної мікробіології. В той час працював асистентом при дослідах у ділянці неврофізіології у Рокефеллер університеті, спеціялізуючися у функціонуванні мозку і людської нервової системи у загальному.

Група дослідників при Рокефеллер університеті, якої він був членом, опублікувала 9 наукових праць у різних медичних журналах з ділянок невровфізіології, фізіології і неврології. В університеті у Кензас Сіти д-р Бродин був почесним членом Крайового остеопатичного товариства Сігма Сігма Фі і організації АПО, яка є організацією служби, що дає медичну опіку убогим.

Д-р Микола Бродин — член Американської Остеопатичної Асоціяції та плянує практикувати як лікар внутрішніх недуг.

Від наймолодших літ він був активним у Пласті, тепер у курені „Хмельничеників".

Д-р М. Бродин зі своєю родиною, дружиною Христею зі Семегенів та півторарічним сином Андрійком, живуть у Юніон, Н. Дж.

ЗГАДАЙМО САМІ І ПРИГАДАЙМО ІНШИМ!

ПОВІДОМЛЕННЯ КРАЙОВОГО ГРОМАДСЬКОГО КОМІТЕТУ ДЛЯ ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ЖЕРТВ ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ В УКРАЇНІ В 1932/33 РОКАХ.

Листа ч. 3

Відділ 457 УНСоюзу в Ню Йорку

Ярослав Савка	$10.00	О. Побігушка	5.00
Івась Кернидький	5.00	А. Кобринська	5.00
Арка	25.00	З. Осінчук	5.00
Е. Корчинська	10.00	А. Мареш	25.00
В. Мицак	1.00	М. Карпевич	10.00
Я. Воробець	5.00	М. Даниш	20.00
І. Гашинська	10.00	Люба і Роман	
У. Старосольська	5.00	Тимчук	30.00
Meat Market „Броди"	20.00	С. Клюфас	10.00
Meat Market		Д. М. Гаврилюк	20.00
"Bachynsky"	10.00		
		Разом	$231.00

Збірку перевела Г. Кіляр.

До Президії Світового Конгресу Вільних Українців
Торонто, Онтаріо
Канада

Світла Президіє!

У зв'язку з тими змінами, що заходять у сучасному організаційному житті української спільноти в ЗСА, Собор Українського Євангельського Об'єднання в Північній Америці ще в осені минулого року був висловився: „Собор УЄО не оправдує того, що сталося на XIII Конгресі Українців Америки та вважає за конечне, щоб прийшло до привернення та збереження основних програмових і організаційних засад, на яких УККА був побудований і досі працював. Настоюється на тому, щоб продовжувати відповідну акцію для привернення правопорядку в УККА, щоб УККА міг бути і далі демократичною організацією та репрезентацією всіх українців у ЗСА".

Тому, що, на жаль, з цих заходів нічого не вийшло, для УЄО тепер лишається нічого іншого, як признати за свого речника Українську Американську Координаційну Раду і підтримувати просьбу УАКР, щоб її прийняти в члени СКВУ.

За Головну Управу УЄО в ПА,
Пастор В. Боровський,
екзекутивний секретар

До
Світлого Секретаріяту
Світового Конгресу Вільних Українців
2118-А Блюр Ст. Вест
Торонто, Онт. Канада
M6S 1M8

Високоповажані Панове!

Оцим заявляємо, що наша організація, Асоціяція Українців Америки, не належить до УККА, який не репрезентує вже більше української громади а в тому і членства нашої організації, ні в ЗСА ні на форумі СКВУ.

У зв'язку з цим ми підтримуємо прохання Українсько-Американської Ради прийняти цю організацію в члени СКВУ.

З правдивою пошаною до Вас
За Головну Управу:

Д-р Роман Барановський — голова
Мгр Микола Нагірний — секретар

Почався шкільний рік в Українській Школі

В суботу, 10-го вересня ц.р., почався навчальний шкільний рік українознавчих предметів в „Нашій Українській Школі" при Осередку СУМА ім. УПА в Філядельфії.

Навчальний рік попередила Служба Божа в наміренні української молоді та поклиналь до духовного стану, яку о годині 10-ій вранці в Соборі Непорочного Зачаття ПДМ, при Френклін вул., відправив катехит цієї ж школи о. д-р Іван Білянич.

Під час Служби Божої о. д-р І. Білянич виголосив до учнів цікаву та змістовну проповідь, базуючись на життєвих фактах релігійного життя. Будьте вірні нашій церкві й українському народові, будьте характерні і правдомовні, бажайте вельного та пам'ятайте, що у кожної української людини написано на чолі, що вона українського походження,— сказав о. д-р Білянич. На закінчення проповіді о. катехит попросив всіх присутніх у соборі клякнути та спільно вголос відмовити „Отче наш" в намірені Патріярха Йосифа за його здоров'я.

Після Служби Божої всі учні, учителі і батьки перейшли до катедральної залі, де одержали всі потрібні інформації зв'язані зі школою.

Перший день навчання в „Нашій Українській Школі" і реєстрація нових учнів розпочнеться у суботу, 17-го вересня ц.р. точно в 9-ій годині в Домі Української Молоді, 4949 Олд Йорк Ровд, у Філядельфії.

„Наша Українська Школа" може прийняти на навчання невелику кількість нових учнів. Першенство матимуть ті учні, котрі скоріше зголосяться. Дирекція і Батьківський комітет Школи закликають всіх батьків, які мають дітей у шкільному вці, післати своїх дітей до школи українознавства. Наш клич: „Всі українські діти, до школи українознавства!"

М. Б.

ДЖОРДЖ МЕКГОВЕРН, демократ з Південної Дакоти, зголосив свою кандидатуру на президента ЗСА і шукатиме шляхів для номінації його особи. МекҐоверн, як відомо, кандидував вже на це високе становище в 1972 році, але не здобув відповідної підтримки в народі. Тільки два стейти в тому часі підтримали повністю МекҐоверна (Массачусетс і Дистрикт Колюмбія). В інших стейтах він отримав дуже мало голосів. Його контркандидатом з Республіканської партії був тоді Ричард Ніксон. Політичню плятформою МекҐоверна сьогодні є „реалізм і політичний розум". Він вважає, що фантазія у політиці надається тільки для телевізійних програм. 61-річний сьомий, до речі, кандидат Демократичної партії ставитиме наголос у виборчій кампанії на соціяльні питання і економіку, які ще й досі, на його думку, не розв'язані в ЗСА.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Незабутня зустріч з Едвардом Іванком.

(УОКЦ) — У п'ятницю, 9-го вересня ц.р., понад 200 осіб взяли участь у відкритті осіннього сезону Українського Освітньо-культурного Центру у Філядельфії, яке пройшло з великим моральним та матеріяльним успіхом.

Це відкриття, що було заплановане представниками молодого покоління, робило враження не концерту, а приватної гостини. На середині залі були поставлені столи у виді прямокутника, з перекусками, обочами та солодким поміж китицями живих квітів та свічників. Стільці були поставлені в двох рядах уздовж стін. Це створювало інтимну атмосферу, в якій не було вимушености ані „концертної" нудоти, що відштовхують нашу молодь від участи в так званих культурних розвагах. Публіка складалася здебільшого з молодих професіоналістів і їх дружин, представників старшого громадянства та тих всіх, що допомагають Центрові та живуть його успіхами й турботами.

Церемонію відкриття сезону УОКЦ довершив його довголітній президент д-р Олесь Черник ствердженням, що, не зважаючи на всі труднощі, українська громада у Філядельфії стала власником Дому української культури, вартости понад мільйона долярів, який започаткував ренесанс українського громадського та культурно-освітнього життя у Філядельфії. Цей дім за чотири роки є на 80 відсотків сплачений. В цьому велика заслуга молодого українського покоління, для якого цей Дім став реалізацією туги виходу з вузьких обмежень українського гетто та можливости вияву своєї національної ідентичности новими засобами і методами.

Орися Гевка представила учасникам зірку Бродвею, співака Едварда Іванка, який по-мистецьки і з великим почуттям проспівав низку українських та американських пісень. Він зумів в дуже короткому часі нав'язати контакт з публікою та полонити їх серця своїм співом.

Після концерту Ед Іванко зійшов на залю та при чарці вина обмінювався думками з учасниками. До речі він говорить по-українськи без доганно. Він сказав, що виступав вже на різних сценах і перед різною авдиторією, але наймилішою для нього є українська авдиторія та українські оплески.

Відкриття осіннього сезону УОКЦ у Філядельфії слід зарахувати до дуже успішних імпрез, до чого причинився не тільки виступ неперевершеного Е. Іванка, але й по-мистецьки улаштований буфет. Єдиним недоліком цього вечора була відсутність охолодження повітря.

Л. Я.

Папа Інокентій XI...

(Закінчення зі ст. 3)

на творення козацької армії. Час наглив, бо як писав папський нунцій: „Турецчина хоче мати за собою найкращий і найхоробріший європейський нарід (цебто українців), загартований на труди й холод, чого не мають азійські народи".

Козаки в обороні християнства

У червні 1683 року нунцій передав королеві Собеському поважну суму грошей на негайне організування козацької армії для відтягнення татар від Мадярщини та Австрії, але через брак відповідної кількости альянтського війська вжито цих козаків під Віднем. У липні цього ж року доручено запорожцям гроші, щоб вони зробили наскок на Крим. Інші козацькі з'єднання виявили готовість почати бої проти турків і татар в Україні. Вислано теж гроші окремій козацькій групі для боротьби з білгородськими татарами. Таким чином козаки найшлися у запеклих боях на чотирьох фронтах і блискуче виявлялися із свого завдань.

Різні автори подають різне число — від 5 до 30, 000 — козаків під Віднем. Одні, мабуть, беруть до уваги сам бій під Віднем, а інші бойові акції в часі віденської кампанії. Знаємо що з козаків зформовано й тритисячний папський корпус, який згодом значно побільшився. Чи цей корпус у цілості поспів під Відень-невідомо, але певним є, що він відзначився геройськими подвигами на Мадярщині. Польські вожди мали свої козацькі загони. Крім цього багато українців із західніх земель мобілізовано до польської армії, яка була під Віднем.

Історики однозгідні в тому, що участь козаків у віденській кампанії мала рішальне значення для остаточної перемоги над турецькою навалою, а зокрема їхня бравурна атака, якою вони проломали турецькі лінії в найбільше загрозливому місці напротив головної кватири великого везира Кари Мустафи та його намету й змусили турків, татар і самого Мустафу до панічної втечі. Цей удар вирішив про перемогу під Віднем. Козаки вславилися під Парканами й Стригомом на Мадярщині великою перемогою над турками й татарами, яка була чи не більшою, як під Віднем.

Дня 9-го січня 1684 року нунцій звітував про чергову значну перемогу козаків над мусулманами, та що з цієї нагоди в Кракові торжественно відспівали гимн подяки „Тебе Бога хвалим". Ще цього самого місяця козацьке військо перехопило і знищило татарську орду, яка поверталася з-під Відня. 2-го лютого 1684 року відслужено у Ватикані з участю Папи та цілої римської Курії Службу Божу Подяки за козацьку перемогу.

У центрі протитурецьких плянів

Хоч турецькі армії розбито, але Османська імперія була ще великою загрозою для західнього світу. Козаки дальше находилися в осередку всіх армій для оборони Европи. Польща обманювала козаків і не виплачувала їм папських грошей. Це стало причиною козацького бунту, в якому переплатив головою гетьман Куницький. Тому Рим постановив за посередництвом ректора львівської папської семінарії о. Франциска Бонесану прямо зв'язатися з козаками. В часі зустрічі напроти нього вийшло 10, 000 козаків під наказним гетьманом Андрієм Могилою. Отець Бонесану передав їм великі дари, гроші та зброю. Козаки окремим листом сердечно дякували Папі, як голові всіх християнських Церков за вшанування і заявляли, що радо будуть боротися проти ворогів св. Христа. Таким чином за допомогою Папи Інокентія XI зорганізовано козацьку армію, яка стояла на кордонах Европи проти турецької загрози, і здобуто серед православних українців симпатії для церковної єдности з Римом.

Тепер ідуть заходи, щоб канонізувати блаженного Папу Інокентія XI — великого приятеля українців. При цій нагоді певно будуть розкриті ще невідомі документи та численні факти про зв'язки Папи з Козацькою Україною, які пригадають світові нашу забуту батьківщину й славні діла українського козацтва в обороні християнства та культурних здобутків Европи.

Німецький часопис — про страйк українських студентів у Дахаві

З великою непоступливістю намагалися проф. Юрій Кульчицький (зліва) і священик Євген Гарабач (другий справа) переконати Герду Фравндорфер (посередині), представницю Адміністрації замків і озер, про слушність домагань українців, покликаючись на те, що самостійність української нації доведена її участю у заснованні Об'єднаних Націй. Перша зліва мгр. Соня Шерег, голова студентського комітету для Дахау; справа — проф. Петро Гой, академічний дорадник.

Без зголошення, але підготовані з'явилися студентки і студенти українського походження, шукаючи в Европі слідів своїх батьків і дідів. У роздаваних летючках вони домагалися, щоб українців називати українцями, а не приписувати їх до нації їх поневолювачів.

Німецька газета „Дахавер Ноессте", що є місцевим виданням, додатком „Зо Дойче Цайтунг", у числі з 19-го серпня 1983 року, помістила великий репортаж п. заг. „Сидячий страйк у пропам'ятному місці кацетників українських студентів із ЗСА і Канади, що відбували в цьому році студійну подорож „Стежками батьків по Европі". Подаємо цей репортаж в українському перекладі. — Ред.

Група, коло 20-ть студентів і студенток українського походження із ЗСА і Канади, домагалася в ультимативній формі, в вівторок 16-го серпня, по обіді, щоб українців, які за нацистського режиму були ув'язнені і помордовані, відвести окреме місце в передній залі при вході до музею для вшанування їх, і щоб їх виразно виказати в статистиці музею і у виставовому каталозі. Вони не хотіли вийти з музею, поки не одержать від компетентних чинників відповідного запевнення. Ситуація була вирішена з подиву гідним браком бюрократизму. Одна із співробітниць баварської Адміністрації замків і озер вже пізно по полудні прибула до Дахав, зателефонувала до Міжнародного Дахавського Комітету в Брюсселі і одержала від Георга Вальре ва, генерального секретаря Комітету, очікувану згоду, із застереженням, як виразно було сказано, щоб не робити з цього жодної політичної заяви.

4-ої год. по обіді з супроводі двох професорів і католицького священика, також українців, у Меморіяльному Домі. Згідно з їхньою заявою, група знаходиться у туристичній подорожі по Европі „Слідами Батьків". У Франції, Голляндії, Швайцарії, Австрії і у Федеральній Німецькій Республіці вони хотіли, як про це кажуть у своїй летючці пройти шляхами, що по них ходили наші батьки і діди, шукаючи свободи від совєтського гнету". У Меморіяльному Домі в Дахаві, вони заявили, що українці є дискриміновані, бо про них, як жертв націонал-соціялізму немає жадної згадки. Нації, які становили головну частину в'язнів концентраційного табору, репрезентовані в передньому приміщенні при вході до Музею дерев'яними таблицями з зазначенням даної національности. Сюди - так домагаються студенти - повинна належати також назва Україна.

Україна після Першої світової війни була деякий час самостійною республікою. У 1922 році стала вона другою союзною республікою Совєтського Союзу. Після німецького вмаршу в 1941 році проголошено, щоправда, знову республіку, але практично Україна залишилася до 1945 року окупованою територією, а в 1945 році її знову включено до складу совєтських народних республік. Проте, українська совєтська республіка з власною делегацією взяла участь у підписанні основуючої хартії Організації Об'єднаних Націй; по сьогоднішній день існує в Україні сильний дисидентський рух, який ставить собі за мету здобуття незалежности від Совєтського Союзу. Цю мету також намагаються здійснити численні українські екзильні організації за кордоном, що їх переважно кляcифікують як політично крайнє праві.

Початково ситуація в Меморіяльному Домі виглядала майже не вирішеною також тому, що Варвара Дістель, керівничка меморіяльних приміщень Дахав, була відсутня протягом кількох днів. У зв'язку з тим

(Закінчення на ст. 4)

В глибокому смутку повідомляємо Рідню, Приятелів і Знайомих, що 14-го вересня 1983 р. в Каліфорнії, на 74-му році життя, засмотрена Найсвятішими Тайнами, з волі Божої покинула життя на землі наша Найдорожча

МАМА і БАБЦЯ

бл. п.

АННА ГРИНЬЧИШИН

з роду РОМАНЯК

Тіло Покійної перевезено до Чикаго, до похоронного заведення Музики і Син.

ПОХОРОН відбудеться в понеділок, дня 19-го вересня 1983 р. з собору св. Володимира й Ольги, потім на цвинтар св. Миколая.

Залишені у глибокому смутку:
донька — **СЛАВКА** з чоловіком **АНДРІЄМ**
і внуки — **МАРКО** і **ТАНЯ**

Провокації...

(Закінчення зі ст. 2)

борони на Захід не попали ближчі інформації про воєнну армаду на Далекому Сході.

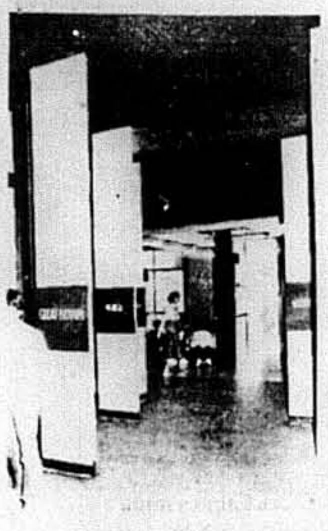
Вже сьогодні, під час того, коли рідня ронить сльози, дивлячись у глибоке море за своїми рідними, і визбирує кожну трісочку, кожний предмет, який залишиться на ціле життя свідком нелюдського злочину, кремлівські лідери у своїй пропагандивній кампанії кажуть, що, мовляв, „світова опінія є по їх стороні", бо, як каже совєтський академік Ніколай А. Ушаков, „південнокорейський літак порушив міжнароднє право про ненарушимість території". Інший совєтський речник з міністерства юстиції Ґеорґій Д. Голубов покликається навіть на чикаґську конвенцію у справі міжнародних полетів. Ніхто, однак, з них ні словом не згадує про загин 269 цивільних осіб. І тому у висновку треба погодитись зі словами державного секретаря ЗСА Дж. Шулца, що совєтські чинники замість дати світові вияснення, вдаються до брехні і чергових погроз, а це вже свідчить про цілковиту затрату гуманних вартостей у способі їхнього думання.

Треба, однак, сумніватися чи вільний світ належно використає цю моральну перевагу демократичної системи над совєтською диктаторською, бо для всякої ефективної дії треба єдности, якої бракує у західньому бльоці.

Німецький часопис...

(Закінчення зі ст. 3)

приїхала з Мюнхену Ґерда Фравндорфер з баварської Адміністрації замків і озер, щоб продискутувати справу з демонстрантами. Вона заявила українцям, що виключно компетентним у справі змін у Меморіяльному Домі є Міжнародний Дахавський Комітет у Брюсселі, а тому не можна винести жадного рішення у короткому речинці. На це демонстранти відповіли, що вони вже кількакратно, також й у минулих роках, вписали свої домагання у книгу відвідувачів, і в книгу побажань і суґестій Музею, але нічого з того всього не вийшло. Особисто, одначе, вони в цій справі не зверталися до жадної установи, ані до дирекції Меморіяльного Дому, ані до Адміністрації замків, ані до Дахавського Комітету.

Українці хочуть бути репрезентовані, як окрема нація дерев'яною таблицею у Меморіяльному Домі.

Все ж таки, група не виявила охоти вийти з Музею так довго, поки не буде винесене зобов'язуюче рішення. У наслідок цього Ґерда Фравндорфер вирішилась на безвиглядний у ту пору крок: зв'язатися телефонічно з Комітетом у Брюсселі. Їй це вдалося, і вона відбула розмову з Ґеорґом Вальревом. Вальрев доручив їй переказати наступне: комітет є готовий, на знак пам'яті про спільні терпіння у концтаборах і про солідарність всіх в'язнів, виставити для українців таблицю (місце), одначе, не в'яжучи з цим будь-якої політичної заяви. Щодо статистики, то її можна доповнити тільки тоді, коли Комітетові будуть запропоновані провірені дані про кількість ув'язнених і помордованих українців. Оформленням фрази про те, що не мається на увазі жадної політичної заяви, Комітет, очевидно, хоче запобігти, щоб цей жест не інтерпретовано як піддержку стремлінь України до незалежности.

Якщо хтось думав, що на це послання в Брюсселі демонстрація з приємністю зліквідується, то помилився. Українці пробували тепер спонукати представника Адміністрації замків дати писемне зобов'язання, але вона рішуче це домагання відхилила. Щойно коли присутній представник преси запевнив їх, що згода Дахавського комітету буде передана у звітуванні, студенти і їх супровідники згодилися вийти з музею. Зараз після того вони взяли участь у Службі Божій в євангельській церкві Ферзенунґскірхе.

ВАЖНЕ ДЛЯ УЧАСНИКІВ МЕМОРІЯЛЬНОГО ТИЖНЯ У ВАШІНҐТОНІ

Протягом Меморіяльного Тижня у Вашінґтоні для відзначення 50-ліття голоду в Україні, який (тиждень) триватиме від 25-го вересня до 2-го жовтня включно, очікується у Вашінґтоні значна кількість українців, які прибудуть з різних міст і стейтів. Найбільше з них прибуде в день головної маніфестації, в неділю 2-го жовтня, але багато прибудуть певно вже раніше, щоб відвідати своїх конґресменів і сенаторів і поінформувати їх про Меморіяльний Тиждень у Вашінґтоні, чи прямо як туристи, щоб оглянути столицю ЗСА і потім взяти участь у маніфестації.

Одні прибудуть індивідуально, власними автомобілями, потягами чи автобусами, інші — групово, спеціяльно замовленими автобусами як учасники збірних поїздок.

Хто плянує провести у Вашінґтоні одну чи більше ночей, той повинен подбати про нічліг. Подаємо тут адреси готелів, де можна замовити кімнату, як також оплату за одну ніч: Howard Johnson-Crystal City, Va., 2646 Jefferson Davis Hway (U.S.№1); Tel.: (202) 684-7200.

Цей мотель розташований на вірджінському боці ріки Потомак, але близько центру Вашінґтону. Ціна за кімнату для однієї чи двох осіб 34 дол. за одну ніч.

Charle's Hotel, 1731 New Hampshire Ave., N.W., Washington, D.C.; Tel.: (202) 332-2226.

Цей готель лежить за кілька кварталів від Пенсильванія авеню, якою йтиме маніфестаційний похід. Ціна за кімнату для однієї особи за одну ніч — 35 дол., для двох чи більше осіб (не більше 4) — 45 дол.

One Washington Circle Hotel, 1 Washington Circle, N.W., Washington, D.C.; Tel.: (202) 872-1680.

Цей готель розташований близько Кеннеді Сентер, де відбудеться Меморіяльний концерт. Тут ціна за кімнату для двох осіб — 65 дол. за одну ніч.

Щоб забезпечитись кімнатою, замовляти треба вже тепер.

Хто знає інші готелі чи мотелі у Вашінґтоні, де можна дістати дешевші ціни, хай замовляє кімнату там.

Зазначуємо, що групові поїздки до Вашінґтону, приватні або організовані бюрами подорожей, можуть користати із знижених цін на мотелі в залежності від їхнього положення. Поза містом мотелі дешевші як у місті.

КВИТКИ НА МЕМОРІЯЛЬНИЙ КОНЦЕРТ

Як уже відомо, після маніфестації відбудеться в Кеннеді Сентер Меморіяльний концерт для вшанування пам'яті жертв Великого голоду. Початок концерту о годині 3:00 по полудні. Щоб дістати квитки на концерт, треба замовляти їх вже тепер, висилаючи відповідну оплату на одну з таких адрес:

Committee on Genocide in Ukraine, 2615 30th Str., N.W., Washington, D.C. 20008; tel.: (202) 234-2330; або

Committee on Genocide in Ukraine, Att. Mr. E. Popil, 440 Wyoming Ave., Scranton, Pa. 18503; tel.: (717) 342-0937.

Ціни квитків: льожі 25 дол., партер 20 дол., перший балькон — 15 дол., другий балькон — 12.50 дол. другий балькон боки — 5 дол.

Програма концерту буде оголошена згодом.

Крайовий Громадський Комітет надіється, що всі місця в Кеннеді Сентер, яких є понад 2,000 будуть заповнені, бо концерт — важлива частина української маніфестації у Вашінґтоні проти організованого Москвою голоду в Україні 50 років тому.

Інформації про інші події Меморіяльного Тижня у Вашінґтоні будуть подані згодом. Якщо у когось є якісь питання, просимо писати до Вашінґтонського комітету (адреса вище), або телефонувати: (202) 234-2330.

Для контакту поодиноких комітетів та індивідуальних людей з Вашінґтонським бюро можна вживати номер замовленої телефонічної служби: (202) 728-8744. Усі контакти й запитання, подані на цей номер, будуть відповіджені протягом 24-ох годин.

Крайовий Громадський Комітет вшанування пам'яті жертв Великого голоду в Україні в 1932-33 роках.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

ВІДБУЛИСЯ ЛЕГКОАТЛЕТИЧНІ ПЕРШОСТІ УСЦАК – 1983

Завдяки ініціятиві Управи УСЦАК—Схід, 13-го серпня ц.р. на площі оселі СУМ-А в Елленвіллі, Н. Й., відбулися легкоатлетичні першості УСЦАК, у яких взяло участь коло 40 змагунок і змагунів. Змагання проходили в жіночій і чоловічій групах, якими завідував провід у складі: О. Колодій, Б. Поритко, Х. Воловодюк, Б. Сушко і Р. Куціль. Змагуни і змагунки, що здобули три перші місця в поодиноких конкуренціях, були нагороджені медалями Делеґатури УСЦАК—Схід

У жіночій групі медалі здобули: біг 100 метрів—В. Чума 14.9; Х. Воловодюк 15.5; У. Лисняк 15.8. Біг 400 метрів—В. Чума 66.0. Біг 800 метрів—В. Чума 2:31.4; У. Лисняк 2:54.0. Біг 1500 метрів—У. Лисняк 6:30.5; П. Котляр 8:02.0. Мет диском—У. Лисняк 75'10 ф.; Х. Воловодюк 67'11 ф.; К. Курилко 54'4 ф. Мет ратищем—У. Лисняк 69'11 ф.; К. Курилко 49'3 ф.; Л. Котляр 43'10 ф. Скок у височінь—Н. Сокіл 3'11 ф.; Л. Котляр 3'11 ф.; Х. Воловодюк 3'8 ф. Скок у довжінь—Х. Воловодюк 14'8 ф.; Л. Котляр 12'6 ф.; П. Котляр 12'6 ф. Стусан кулею—У. Лисняк 30'3 1/2 ф.; Х. Воловодюк 24'4 ф.; Л. Котляр 23'7 ф.

Чоловіки: біг 100 метрів—Б. Іваськів 12.1; А. Шепель 12.4; С. Войціцький 12.5. Біг 400 метрів—І. Стецько 61.4; О. Шлидляк 63.2; І. Лещук 63.9. Біг 800 метрів—А. Шепель 2:14.0; О. Шлидляк 2:16.8; І. Лещук 2:24.0. Біг 1500 метрів—О. Шлидляк 4:45.5; О. Колодій 5:06.0; І. Лещук 5:32.6. Біг 5000 метрів—О. Шлидляк 18:32; О. Колодій 19:20; І. Лещук 23:51. Скок у височінь—А. Чума 5'0 ф.; Б. Іваськів 4'9 ф.; І. Лещук 4'9 ф. Скок у довжінь—А. Чума 5.67 м.; А. Данченко 5.59 м.; Б. Іваськів 5.49 м. Мет диском—З. Стахів 98'2 ф.; В. Натина 95'3 ф.; Б. Поритко 92'7 ф. Мет ратищем—Е. Церковник 149'0 ф.; В. Натина 148'10 ф.; Б. Сушко 146'0 ф. Трискок—А. Чума 38'3 ф.; А. Данченко 37'8 ф.; В. Натина 32'7 1/2 ф. Стусан кулею—В. Натина 34'2 ф.; Б. Поритко 33'4 1/2 ф.; С. Гованський 32'1 ф.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

Успіх збірної відбиванки Америки в турнірі Савина

30-го серпня ц.р. закінчився в Одесі міжнародний відбиванковий турнір Савина, в якому взяло участь 11 найкращих дружин світу. Як і можна було сподіватися, збірна СССР вшосте здобула перше місце; очевидно, в складі її були змушені виступати теж найкращі відбиванкарі України.

Згідно з повідомленнями спортових кореспондентів з Одеси, окрасою турніру був двобій між збірними СССР І і ЗСА. Ось, що писали українські журналісти про збірну ЗСА: „...Заокеанські відбиванкарі дуже серйозно готуються до наступної Олімпіяди. До Одеси прибув основний склад збірної ЗСА, відмовившись від участи в Пан-американських іграх. Туди поїхала їхня друга збірна... Глядачі побачили добре підготовлену дружину з відмінними фізичними якостями, яка має сильних нападаючих К. Бака (204 см.), П. Сандерса (194 см.), К. Кіралі (193 см.), чудового розігруючого Д. Дворака (190 см.) грає з невгамованим азартом.

Головний тренер СССР В. Платонов сказав журналістам: „Найголовнішим суперником на олімпійському турніру в Лос Анджелесі вважаю дружину господарів. Американці виступають у рідних стінах, що, без сумніву, додасть їм сил. Збірна ЗСА—перспективна дружина, яка протягом двох років зможе 'дозріти' до медалей."

На европейські турніри в складі збірної ЗСА поїхало 12 змагунів, яких тренер Даґ Біл вважає основою олімпійської збірної. Він задоволений їх суто людськими якостями, одностайністю у бажанні віддати грі все Середній вік цих 12 змагунів 26 років; найстаршому Марлоу 32 роки, наймолодшому Кірлі 23 роки. Середній ріст дружини 194 см. Найвищий Крейґ Бак—203 см., „найкоротший" Род Вайлд 187 см. У порівнянні з рядом інших дружин американці старші і нижчі. Проте тренер гадає, що потенціял дружини вимірюється не сантиметрами, а силою волі та самовідданістю на тренуваннях.

„Усі мої вихованці мають ясну мету,—сказав Даґ Біл,—хочуть вирватися з тіні жіночої дружини ЗСА, яка вже переконала світ у вмінні грати відбиванку. Ми ж тільки на шляху до нього. І немає кращої нагоди, ніж олімпійські ігри... Тільки гучний успіх сприятиме подальшій популяризації чоловічої відбиванки в ЗСА".

Кінцевий показник табелі ігор турніру Савина в Одесі: збірна СССР-І, збірна ЗСА, Польща, Японія, Чехо-Словакія, збірна СССР-2, Болгарія, Фінляндія, Куба, Румунія, Одеса „Політехнік".

Найкращими змагунами турніру були: В. Зайцев (СССР-І), Дасті Дворак (ЗСА) і Т. Вуйтович (Польща). Першорядні ролі в збірній СССР-І відіграли вихованець „Політехніка" Одеса—Олександер Сорокалет і Юрій Панченко з київського „Локомотива".

(от)

СЕНАТ ВЕЛИКОЮ більшістю голосів прийняв законопроєкт про асигнування 188 більйонів долярів на військові цілі в 1984 році, включаючи сюди віднову продукції нервного газу. Пропозиція Уряду президента Роналда Регена, яка вже була раніше дискутована на форумі Конґресу, знайшла тепер, після погіршення загальної політичної ситуації у зв'язку із зістріленням південнокорейського пасажирського літака повне зрозуміння до питання дозброєння Америки і поліпшення оборонної програми.

ШАНОВНІ ЧЛЕНИ!

Пригадайте собі коли в останньому часі Ваш **Відділ УНС спонзорував** *якусь корисну діяльність.*

- Якщо активність Вашого Відділу послабилася, візьміть до уваги нову програму УНСоюзу під назвою Фонд Братської Діяльности.
- В цьому році призначено на працю ФБД суму $5,000. Всі Відділи і Округи УНС можуть одержати з цього фонду певну суму грошей або дорівнювальний фонд (мечінґ фонд) на ведення і пожвавлення на місцях братської діяльности.
- Що це є братська діяльність? Це може бути цілком звичайна, як от допомога старшим громадянам-українцям з Вашої місцевости, або оплачення незаможній дитині літніх вакацій в українському молодечому таборі.
- Братська діяльність може теж проявлятися і на більшу скалю, як приміром влаштовування культурних чи виховних імпрез, розвагових вечорів, спільних прогульок, тощо.
- Програма братської діяльности, яку вибиратиме Відділ, чи Округа, повинна залежати від зацікавлення членів.
- Братерство — це основа УНСоюзу. Коли Ви хочете, щоб у Вашій місцевості було більше братської діяльности, порозумійтеся з урядовцями місцевого Відділу УНС, або пишіть на адресу:

MARTA KORDUBA — Fraternal Activities Coordinator
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302 • (201) 451-2200

Вступайте в члени УНСоюзу!

ПОМИЛКА В ПРІЗВИЩІ

У звідомленні про крайові тенісові і плавацькі змагання на Союзівці („Свобода" ч. 172 з 10-го вересня ц.р.) прізвище підприємця-добродія, який уфундував „Ґейторейд" тенісистам є Іван Гинянський. Ред.

НЕ 1,000, А 2,000 ДОЛ.

Автор допису „З діяльности Товариства „Рідна Школа" у Чикаго, („Свобода" ч. 168, 3-го вересня), О. Мудра, повідомляє, що щадниця „Певність" у Чикаго для абсольвентів Товариства „Рідна Школа" подарувала 2,000 долярів, з того 1,000 — для нагород, а 1,000 для допомоги учням. — Ред.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АННА ЛОРЕНС, член УНС Відд. 7-го ім. Дмитра Капітули в Мек Аду, Па., померла 18-го червня 1983 року на 80-му році життя. Нар. 23-го травня 1903 року в Пенсильванії. Членом УНС стала 1926 року. Залишила в смутку мужа Івана, синів Генрі і Єфрема і дочку Мілдред. Похорон відбувся 21-го червня 1983 року на цвинтарі Кальварія в Газелтоні, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Гелен Словік, секр.

АННА ГУТІРА, член УНС Відд. 53-го ім. св. Миколая в Пітсбурґу, Па., померла 1-го липня 1983 року на 64-му році життя. Нар. 1919 року в Пітсбурґу. Членом УНС стала в 1943 році. Залишила в смутку мужа Григорія. Похорон відбувся на парафіяльному цвинтарі в Пітсбурзі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
А. Головатий, секр.

КАРОЛИНА ПІРКО, член УНС Відд. 220-го ім. свв. Петра і Павла в Чикаґо, Ілл., померла 10-го липня 1983 року на 61-му році життя. Нар. 1921 року в Україні. Членом УНС стала в 1952 році. Залишила в смутку чоловіка Стефана, дочку Орисю і зятя Джеф Дженуару, також внучку Дженіфер. Похорон відбувся 12-го липня 1983 року на цвинтарі Мт. Кармел в Антіохії, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!
Едвін М. Блідий, секр.

ЙОСИФ МАТЛЮК, член УН-Союзу Відд. 324-го Т-ва „Мир" у Філядельфії, Па., помер 22-го серпня 1983 року на 88-му році життя. Нар. 1895 року в Коломиї, Україна. Членом УНС став в 1925 році. Залишив у смутку дочку Ольгу, сина Івана, сім внуків і вісім правнуків. Похорон відбувся 28-го серпня 1983 року на цвинтарі Роздейл Меморіял Парк в Нешаміні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар.

АННА УРБАНСЬКА, член УНС Відд. 49-го ім. св. Арх. Михаїла в Торонто, Онт., померла 15-го липня 1983 року на 75-му році життя. Нар. в Україні, а членом УНС стала 1959 року. Залишила у смутку похресника Романіва та односельчан і приятелів. Похорон відбувся 18-го липня 1983 року на цвинтарі св. Хреста в Торонто.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар.

СТЕФАН Л. РИХТИЦЬКИЙ, член УНС Відд. 423-го ім. Е. Коновальця в Чикаго, Ілл., помер 16-го липня 1983 року на 62-му році життя. Нар. 1921 року в Зах. Україні. Членом УНС став в 1963 році. Залишив у смутку дружину Дарію і троє дітей, доньку Тамару з чоловіком Марком і донечкою Вірою, сина Нестора, доньку Ксеню, маму Евгенію, брата з родиною та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 20-го липня 1983 року на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Я. Берестянський, секр.

ПЕТРОНЕЛЯ ФЕДИНСЬКА, член УНС Відд. 131 ім. А. Шептицького в Чикаго, Ілл., померла 16-го липня 1983 року на 74-му році життя. Нар. в Україні. Членом УНС стала в 1955 році. Залишила в смутку сина та ближчу родину в ЗСА. Похорон відбувся 21-го липня 1983 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!
Управа.

ЕДВАРД ПАСКЕВИЧ, член УНС Відд. 382-го ім. Св. Тройці в Фраквіллі, Па., помер 18-го липня 1983 року на 69-му році життя. Нар. в Шенандоак, Па. 6-го жовтня 1914 року. Членом УНС став в 1973 році. Залишив у смутку дружину Стасю. Похорон відбувся 21-го липня 1983 року на цвинтарі Св. Йосифа у Фраквіллі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар.

ВОЛОДИМИР МАТРИПУЛА, член УНС Відд. 379-го ім. св. Юрія в Чикаго, Ілл., помер 19-го липня 1983 року на 73-му році життя. Нар. 26-го березня 1910 року в Україні. Членом УНС став в 1950 році. Залишив у смутку дружину Ольгу, дочок Олену і Марію, сина Володимира; 9 внуків і 2-ох правнуків; ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 23-го липня 1983 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому пам'ять!
Василь Семків, секр.

КОНСТАНТИН ШОНК-РУСИЧ, член УНС Відд. 25-го Т-ва „Свобода в Джерзі Сиґі. Помер 3-го липня 1983 року на 68-му році життя. Нар. 1915 р. в Житомирі, Україна. Членом УНС став 1968 року. Залишив у смутку сина Ігоря. Похорон відбувся 6-го липня 1983 року на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа Відділу.

МАРІЯ ДЖУС, член УНС Відд. 353-го Т-ва „Запорозька Січ" в Ню Бронсвік, Н.Дж., померла 24-го липня 1983 року на 53-ім році життя. Нар. в 1929 році на Волині, Україна. Членом УНС стала в 1970 році. Залишила в смутку мужа Тому, дочок — Надю, Любу і Оксану, брата Сергія, сестру Надію в Україні. Похорон відбувся 26-го липня 1983 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Дарія Оріховська, секр.

ДЖЕЙМС ГАЙНС, член УНС Відд. 155-го Т-ва „Запорозька Січ" в Перт Амбою, Н.Дж., помер 14-го жовтня 1982 року на 59-му році життя. Нар. 7-го січня 1923 року в Філядельфії, Па. Членом УНС став в 1961 році. Залишив у смутку дружину Дороті і матір Едну Гайнс. Похорон відбувся 18-го жовтня 1982 року на цвинтарі св. Хреста в Їдоні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Меланія Льоренс, секр.

ПАВЛО БЕНЦАК, член УНС Відд. 221-го помер 23-го серпня 1983 року на 5-му році життя. Нар. 23-го лютого 1979 року в Чикаго, Ілл. Членом УНС став в 1981 році. Залишив у смутку Анну Беник. Похорон відбувся 27-го серпня 1983 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар.